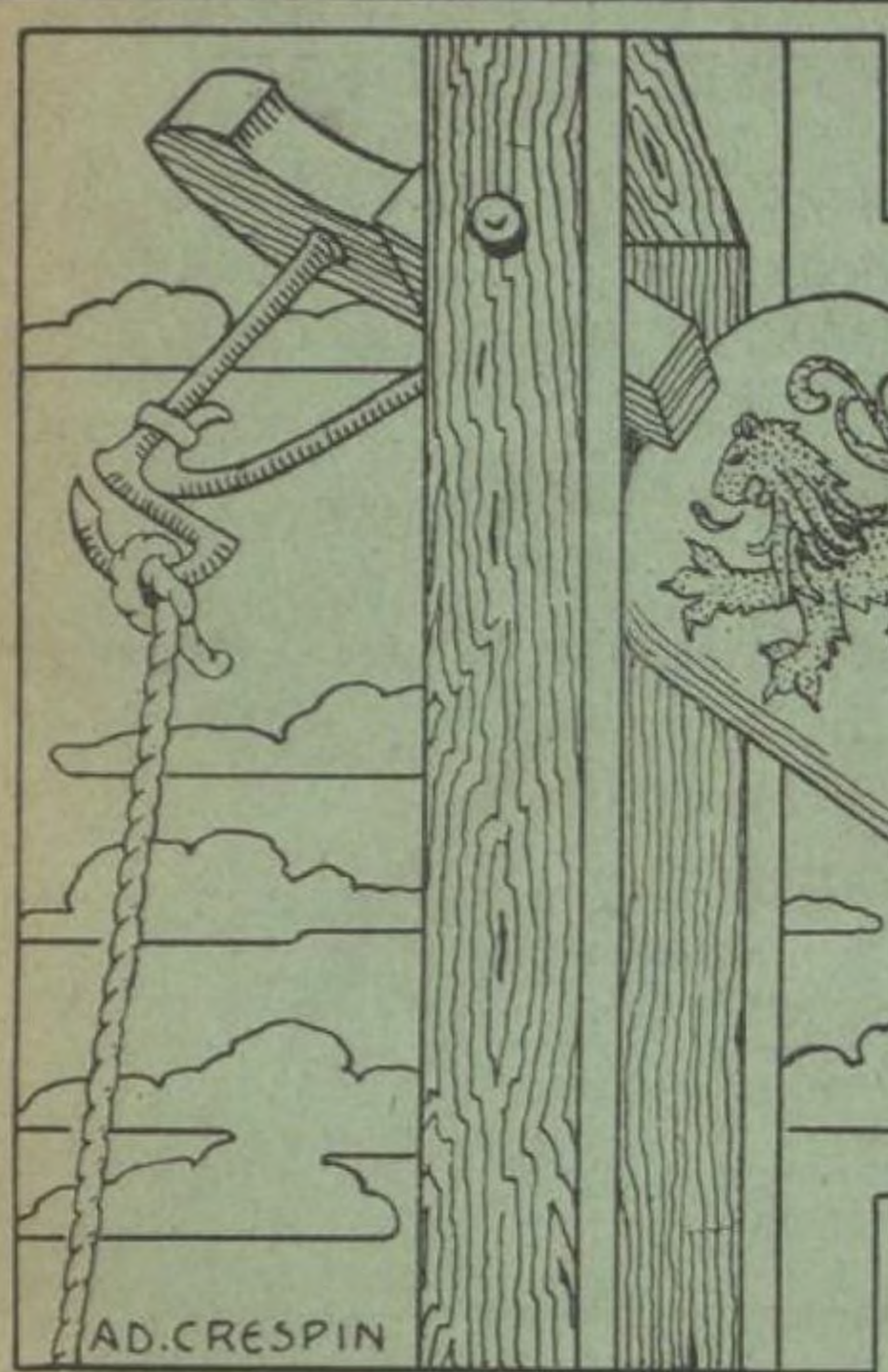
Ière Année, N° 8.
Avril 1903.

Ia Jaro, 8a Numero.
Aprilo 1903.

Ie Jaar, Nr 8.
April 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) **0.25 fr.**	**Unu numero** (ok paĝoj) **0.25 fr.**	**Het nummer** (*8 bladz.*) **0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estos akceptitaj nur po du trionoj (2/3) de la valoro.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.

Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.

L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.

De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

SOMMAIRE.

INHOUD.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr Paul de Lengyel à Szegzârd, Hongrie.

L'Espérantiste fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (*5.00 fr. 's jaars recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*) Mr Edouard Bréon, Secrétaire de la S. p. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.) fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Paul Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

La Lumo fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr A. Rembert, 79 rue St-Christophe, Montréal, Canada.

La Rondiranto fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr G. P. Oreŝkov, Plovdiv, Bulgarie.

La Holanda Pioniro fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holland.

Revuo Internacia fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Fr. Ŝildo, Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

Bohema Esperantisto fr. 1.50 par an (*1.50 fr. 's jaars*) » » » » »

Germana Esperantisto fr. 1.50 par an (*1.50 fr. 's jaars*) » » » » »

Ces trois derniers journaux ensemble 8 fr. par an. — *Deze drie laatste bladen te zamen 8 fr. 's jaars.*

L'Esperantista fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. Giovanni, via S. Secondo, 22, Torino, Italie.

La Svisa Espero fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Ière Année, No 8.
Avril 1903.

Ia Jaro, 8a Numero.
Aprilo 1903.

Ie Jaar, Nr 8.
April 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) 0.25 fr.	Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.	Het nummer (*8 bladz.*) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Pri la S. I. R.

En tiu-ĉi numero niaj legantoj trovos paĝon eltiritan el « Lingvo Internacia », organo de la « Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), » kaj kiu al ili konigos la esencon, la celon kaj la regularon de tiu Societo. Ni uzas tiun okazon por atentigi al la tre grava signifo de tiu nova organizacio kaj por tre inciti la Belgajn Esperantistojn ke ili sin interesu je tiu plej kuraĝiginda ekmovado.

En la komenco, la Esperanta propagando, nepre teoria, devis preskaŭ entute konfidi nur je la homa sindonemo kaj, pro la malmultaj varbitoj, oni ne povis klare aperigi, en kia ajn maniero, la ekstreme praktikan utilecon de internacia lingvo. Sed, ĉar en la nuna tempo tiel rapide progresadas nia afero, eksonis la horo en kiu la homoj povus ĝui la unuajn bonfarojn de la Helpa Lingvo. So P. Fruictier, la tre agema ĉefredaktoro de « Lingvo Internacia, » fondante la S. I. R., faris en tiu-ĉi direkto grandegan paŝon.

A propos de la S. I. R.

Nos lecteurs trouveront jointe à ce numéro une page, extraite de « Lingvo Internacia, » organe de la « Société pour les Relations Internationales (S. I. R.) », et qui leur fera connaître la nature, le but et le règlement de la dite Société. Nous profitons de l'occasion pour attirer l'attention sur l'extrême importance de ce nouvel organisme et pour exhorter les Espérantistes Belges à ne pas se désintéresser de ce mouvement, qui mérite les plus grands encouragements.

Au début, la propagande Espérantiste, toute théorique, devait s'adresser presque uniquement au dévouement des individus et le nombre très restreint des adhérents empêchait de mettre en pleine évidence, de quelque façon que ce fût, le côté éminemment pratique et utilitaire d'une langue internationale. Mais aujourd'hui que l'idée Espérantiste se propage avec tant de rapidité, le moment est venu de faire jouir le monde des premiers bienfaits de la Langue Auxiliaire. Mr P. Fruictier, le très actif rédacteur en chef de « Lingvo Internacia », vient de faire dans cette voie un pas décisif par la création de la S. I. R.

Over de S. I. R.

Onze lezers zullen bij dit nummer eene bladzijde vinden, getrokken uit de « Lingvo Internacia » tolk der « Maatschappij voor de Wederlandsche Betrekkingen, » (S. I. R.) en die hun den aard, het doel en de verordening van gezegde Maatschappij zal doen kennen. Wij nemen de gelegenheid te baat om de aandacht te trekken op de uiterste belangrijkheid dezer nieuwe inrichting, en om de Belgische Esperantisten aan te manen, deze beweging niet te verwaarloozen, die de grootste aanmoedigingen verdient.

Aanvankelijk, geheel theoretisch, moest zich de Esperantische verspreiding, bijna uitsluitelijk tot de verkleefdheid der personen wenden, en het zeer beperkt getal aanklevers belette den bij uitstekendheid praktischen en nuttigen kant eener wederlandsche taal, op welke manier het ook ware, in volle licht te stellen. Maar nu dat het Esperantisch gedacht zich met zooveel vlugheid verspreidt, is het oogenblik gekomen om de wereld van de eerste weldaden der Hulptaal te doen genieten. M. P. Fruictier, de zeer werkzame hoofdopsteller van « Lingvo Internacia » komt op dezen weg eenen beslissenden stap te doen, door de stichting van S. I. R. Wanneer

Kiam oni tralegos la programon kiun S° Fruictier prezentas por la laboroj de tiu Societo, oni estos konvinkita ke ties efektiviĝo havos gravegan influon por la prosperado de nia Lingvo kaj faligos la vualon kiu ankoraŭ blindigas niajn malamikojn kaj malhelpas ke ili, kiel ni, jam antaŭvidu kiamaniere aliformiĝos la terekstero, post la ĝenerala enkonduko de internacia lingvo. Ĵus fondita, la S. I. R. jam prezentas videblajn signojn de sia fervoro : « Lingvo Internacia » efektive sciigis ke la Societanoj-Kuracistoj en tiu-ĉi momento laboras por la elverko de Teknika Medicina Vortaro kaj de Internacia Revuo de Medicino. Sendube, post iom da tempo, la aliaj samprofesianoj de la S. I. R. samamaniere sin organizos ankaŭ, sed, por efektivigi tiujn projektojn, estas necese ke ĉiuj veraj Esperantistoj kunlaboradu, estas necese ke neniu konfidu al sia najbaro, estas necese ke multnombrajn aliĝojn ricevu la organizanto de tiu Societo (Vidu la kondiĉojn sur la kovrilo).

Cetere, laŭ alia vidpunkto, ni devas starigi ke ĉiuj, ekster la nacia propagando, devus sin interesi je la ĝenerala propagando : tial estus tre dezirinde ke ĉiu Esperantisto apogu kaj la Esperantan ĵurnalon de sia lando kaj ian ekskluzive internacian gazeton. Tio estas la sola rimedo por plene konatiĝi kun la tiel interesa evolucio de nia Ideo.

La Belgaj Esperantistoj volu do partopreni en la laborado de la S. I. R. ; ĉiu, konsente kun siaj profesioaŭ preferoj, malavare volu helpadi al tiu nova entrepreno, kies celon kaj organizanton oni ne povus sufiĉe kuraĝigi.

MAURICE SEYNAEVE.

Tra la mondo Esperantista.

La dimanĉon, 22an tagon de Marto, feliĉa surprizo atendis nin.

Rusa esperantisto kiu trairis Bruselon, vizitis nin kaj dum la tro malmultaj horaj pasigitaj de li en nia ĉefurbo, ni ricevis novan pruvon de la perfekta internacieco de Esperanto.

Tiu vojaĝanto, kiu traveturis okcidentan Eŭropon, ne estas nekonato por niaj legantoj ; sinjoro Kazi-Girej estis tiu vizitanto kaj la letero skribita de li al nia amiko Ch. Lemaire antaŭ la maraja ekspozicio de Antverpeno sufiĉos por memorigi niajn legantojn pri lia nomo. Sinjoro Kazi-Girej uzas Esperanton tiel

Quand on lit le programme d'action qu'assigne Mr Fruictier aux travaux de cette Société, on peut se convaincre que la réalisation de ce programme sera, pour le succès de notre œuvre, d'une importance capitale et qu'elle fera tomber le voile qui obscurcit encore la vue de nos détracteurs et les empêche de voir, comme nous, le tableau que présentera la face de la terre après l'adoption généralisée d'une langue internationale. A peine fondée, la S. I. R. nous donne déjà des signes manifestes de son ardeur: « Lingvo Internacia » nous a annoncé, en effet, que les Sociétaires-Médecins s'organisent en ce moment pour la création d'un Dictionnaire Technique Médical et d'une Revue Internationale de Médecine. Nul doute qu'à bref délai la même organisation ne se fasse jour au sein de la S. I. R., dans le domaine des autres professions, mais, pour que ces projets se réalisent, il faudra le concours de tous les vrais Espérantistes, il faudra que personne ne se repose sur son voisin, il faudra que des adhésions nombreuses parviennent à l'initiateur de ce mouvement. (Voir les conditions sur la couverture).

D'ailleurs, à un autre point de vue, nous devons faire ressortir qu'en dehors de la propagande nationale, le souci de la propagande générale ne peut rester étranger à personne: aussi serait-il hautement désirable que tout Espérantiste soutienne et le Journal Espérantiste de son pays et quelque publication exclusivement internationale. C'est le seul moyen de suivre de près l'évolution si intéressante de notre Idée.

Que les Espérantistes Belges réclament donc leur part de collaboration dans les travaux de la S. I. R.; que chacun, dans les limites de sa profession ou de ses préférences, accorde un généreux appui à cette nouvelle entreprise, dont le but et l'organisateur ne peuvent être assez encouragés.

MAURICE SEYNAEVE.

A Travers le monde espérantiste.

Le dimanche 22 mars une heureuse surprise nous attendait.

Un espérantiste russe, de passage à Bruxelles, nous a rendu visite et, pendant les quelques heures qu'il a passées en notre capitale, nous avons reçu une nouvelle preuve de la parfaite internationalité de l'Esperanto. Ce voyageur, qui a parcouru l'Europe occidentale, n'est pas un inconnu pour nos lecteurs. Il s'agit, en effet, de Monsieur Kazi-Girej et la lettre qu'il écrivit avant l'Exposition maritime d'Anvers à notre ami Ch. Lemaire suffira pour rappeler son nom à nos lecteurs. Mr Kazi-Girej emploie l'Esperanto aussi facilement, aussi rapidement et

men het programma leest, door M. Fruictier aan de werken dezer Maatschappij toegewezen, kan men zich overtuigen dat de uitvoering van dit programma, van een allerhoogste belang zal zijn, voor den bijval van ons werk, en dat zij het doek zal doen vallen, dat de oogen onzer lasteraars nog verduistert en hen belet, gelijk wij, het tafereel te zien, dat het aanschijn der aarde zal aanbieden, na de algemeene aanneming eener wederlandsche taal. Nauwelijks gesticht, geeft de S. I. R. reeds tastbare teekens van haren ijver: « Lingvo Internacia » heeft ons inderdaad gemeld dat de Vereenigde-Geneesheeren zich voor het oogenblik schikken tot het maken van een Technisch-Geneeskundig-Woordenboek en tot het stichten van een Wederlandsch Geneeskundig Blad. Geen twijfel, of binnen kort zal de zelfde inrichting plaats grijpen in den schoot van de S. I. R., op het gebied der andere vakken; maar, opdat deze ontwerpen zich verwezentlijken, zal de medehulp van al de ware Esperantisten noodig zijn: niemand zal zich op zijnen gebuur mogen verlaten en talrijke aanklevingen zullen moeten toekomen bij den opvatter dezer beweging.

(Zie de voorwaarden op den omslag).

Onder een ander oogpunt, moeten wij doen uitschijnen dat, buiten de nationale verspreiding, de zorg voor de algemeene verspreiding aan niemand mag vreemd blijven : ook zou het hoogst wenschelijk zijn dat iedere Esperantist het Esperantisch blad van zijn land en eene uitsluitelijk wederlandsche uitgave ondersteune. 't Is het eenige middel om van nabij de zoo belangrijke ontwikkeling van ons Ideaal te volgen.

Dat de Belgische Esperantisten dus hun medewerkingsdeel in de werken van de S. I. R. eischen, dat iedereen, binnen de grenzen van zijn ambt of van zijne voorkeuren, eenen edelmoedigen steun verleene aan deze nieuwe onderneming, waarvan het doel en de inrichter niet genoeg kunnen aangemoedigd worden.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Dwars door de Esperantische Wereld.

Op Zondag 22en Maart, wachtte ons eene gelukkige verrassing.

Een Russische Esperantist, Brussel doortrekkende, heeft ons bezoek gebracht, en, gedurende de eenige uren welke hij in onze hoofdstad doorgebracht heeft, hebben wij een nieuw bewijs van de volkomene wederlandschheid van het Esperanto gehad. Deze reiziger, die westelijk Europa doorloopen heeft, is geen onbekende voor onze lezers. Er is inderdaad kwestie van Mijnheer Kazi-Girej, en de brief dien hij vóór de Zee-tentoonstelling van Antwerpen aan onzen vriend Ch. Lemaire schreef zal voldoen om zijnen naam aan onze lezers te herinneren.

facile, tiel rapide kaj tiel lerte kiel sian gepatran lingvon; ĉie, dum la vizito de la monumentoj, ĉe la vendejo de Bruselaj puntoj, en la restoracio, en la drinkejo, ĉe la fotografisto, sur la stratoj dum la malvolvo de la karnavala procesio kiu plenigis la centron de Bruselo en tiu bela kaj sunplena tago de marto, ĉie kaj ĉiam, sinjoro Lucien Blanjean kaj la subskribanto de tiu ĉi artikolo, parolis internacie kun sinjoro Kazi-Girej tiel senĝene kiel ili parolas ĉiutage sian gepatran lingvon, la Francan. Tiu vizito ne estis, por ni, la unua kiun ni ricevis, sed ĝi estas certe la plej decidiga ; S° Kazi-Girej traveturis multajn landojn, li parolis Esperanton en Svedujo, en Aŭstrujo ĉar li vizitis « Vienon » kie li renkontis kelkajn samideanojn, li ofte parolis en grandnombraj Rusaj lokoj kaj en la urboj la plej malproksimaj de Orienta Azio ; la antaŭtagon de sia iro tra Bruselo, li ricevis okazon vidi parton el niaj Parizaj amikoj, li alestis ĉe la kurso de « Sorbonne » kie li renkontis la plej fervorajn esperantistojn de la Pariza Grupo, kaj ĉie li miris pri la facileco kaj la granda klareco de la lingvo internacia, parolita de kiu ajn. Plibone ol ni, li povis konvinki sin, dum sia vojaĝo, pri la netakseblaj servoj kiujn Esperanto donis praktike al li. S° Kazi-Girej, inĝeniero laŭ la profesio, loĝadas nune en Manĵurujo, li laboras por la konstruo de la nova urbo Dalnij (la Malproksima) kie li loĝos post la unua de Julio kaj kie li ricevos ĉiam tre gastame kaj tre frate la esperantistojn, kiujn la hazardoj de la vivo aŭ la postuloj de iliaj aferoj komercaj kondukus en tiujn malproksimajn landojn.

Ni estus nedankemaj se ni ne gratulus aparte S°n Kazi-Girej tial ke li venis Bruselon kaj donis al ni la okazon pruvi, ankoraŭ unufoje, la belajn rezultatojn de la uzado de nia kara lingvo.

* * *

Ĉiumonate ni ricevas novajn librojn kaj baldaŭ ili estos tiel multnombraj ke ni ne povos ĉiujn citi. La tria eldono de la « Commentaire sur la Grammaire Esperanto » de sinjoro L. de Beaufront, revidita kaj pligrandigita, ĵus aperis ; ĉiuj esperantistoj parolantaj la Francan lingvon devas posedi ĝin se ili intencas verki ĉu por propagando ĉu por korektaj korespondaĵoj kun fremdaj samideanoj.

Nia amiko T. Kanef tradukis en la Bulgara lingvo la libron de S° Th. Cart « Esperanto en 10 lecionoj » ; tiu lernolibro kaj la Bulgara traduko de la Franca broŝuro por propagando 122bis estas riceveblaj de la

---

aussi adroitement que sa langue maternelle ; partout, pendant la visite des monuments, au magasin de dentelles, au restaurant, à la taverne, chez le photographe, dans les rues pendant le défilé du cortège carnavalesque qui remplissait le centre de Bruxelles pendant cette belle journée ensoleillée de mars, partout et toujours Monsieur Lucien Blanjean et le signataire de cet article, ont parlé avec Mr Kazi-Girej aussi aisément que s'ils s'étaient servis de leur langue maternelle, le français. Cette visite d'étranger n'était pas pour nous la première que nous recevions, mais elle est certainement la plus décisive ; Mr Kazi-Girej a traversé plusieurs pays il a parlé l'Esperanto en Suède, en Autriche, car il a visité Vienne où il rencontra quelques partisans, il a souvent parlé dans un grand nombre de centres russes et dans les villes les plus éloignées de l'Asie orientale, la veille de son passage à Bruxelles, il eut l'occasion de voir plusieurs de nos amis parisiens, il assista au cours de la « Sorbonne » où il rencontra les plus zélés espérantistes du groupe de Paris, et partout il fut étonné de la facilité et de la grande clarté de la langue internationale, parlée par n'importe qui. Mieux que nous, il a pu se convaincre, pendant son voyage, des inestimables services que l'Esperanto lui a pratiquement donnés. Mr Kazi-Girej, qui est ingénieur de profession, habite actuellement la Mandchourie, il travaille à l'établissement de la ville nouvelle de Dalnij (La lointaine) où il habitera après le 1er Juillet et où il recevra toujours d'une façon très hospitalière et très fraternelle les espérantistes que les hasards de la vie ou les nécessités de leurs affaires commerciales conduiraient dans ces parages lointains.

Nous serions ingrats si nous ne remerciions particulièrement Mr Kazi-Girej d'être passé par Bruxelles et de nous avoir donné l'occasion de prouver, encore une fois, les beaux résultats de l'emploi de notre chère langue.

* * *

Chaque mois nous recevons de nouveaux livres et bientôt ils seront tellement nombreux que nous ne pourrons les citer tous. La 3me édition du commentaire sur la grammaire Esperanto de Mr L. de Beaufront, revue et augmentée, vient de paraître ; tous les espérantistes parlant la langue française doivent posséder ce remarquable ouvrage si leur intention est d'écrire pour la propagande, ou d'échanger des correspondances correctes avec des étrangers.

Notre ami T. Kanef a traduit en langue Bulgare le livre de Mr Th. Cart « l'Esperanto en 10 leçons » ; ce manuel et la traduction bulgare de la brochure de propagande française

Mr Kazi-Girej gebruikt het Esperanto zoo gemakkelijk, zoo rap en zoo behendig als zijne moedertaal ; overal, binst het bezoek der gebouwen, in het eethuis, in de herberg, bij den lichtdrukker, in den kantenwinkel, in de straten, gedurende den optocht van den karnavalstoet, die op dezen schoonen zonnigen Maartdag het middenpunt van Brussel vervulde, overal en altijd hebben Mr Lucien Blanjean en de ondergeteekende van dit artikel met Mr Kazi-Girej gesproken, zoo gemakkelijk als hadden zij zich van hunne moedertaal, het Fransch, bediend.

Dit vreemdelingbezoek was voor ons het eerste niet dat wij ontvingen, maar het is voorzeker het beslissendste ; Mr Kazi-Girej heeft verscheidene landen doorreisd ; hij heeft het Esperanto gesproken in Zweden, in Oostenrijk ; want hij heeft Weenen bezocht, waar hij eenige aanhangers aantrof ; hij heeft dikwijls in een groot getal Russische plaatsen gesproken, en in de verst verwijdere steden van Oostelijk-Azia.

Den vooravond van zijnen doortocht te Brussel, had hij de gelegenheid verscheidene onzer Parijssche vrienden te zien, hij woonde den leergang der « Sorbonne » bij, waar hij de ieverigste Esperantisten der vereeniging van Parijs ontmoette, en overal was hij verbaasd over het gemak en de groote duidelijkheid der wederlandsche taal, door gelijk wien zij gesproken werd. Beter dan wij, heeft hij, gedurende zijne reis, zich kunnen overtuigen, van de onwaardeerbare diensten welke het Esperanto hem werkdadig bewezen heeft.

Mr Kazi-Girej, die ingenieur van beroep is, bewoont tegenwoordig Mandchourie ; hij werkt aan de stichting der nieuwe stad Dalny ; (de verafgelegene) waar hij na den 1en Juli zal wonen, en waar hij altijd op eene zeer herbergzame en broederlijke wijze de Esperantisten zal ontvangen, door de lotgevallen des levens of de noodzakelijkheden hunner handelszaken tot deze vergelegene oorden gevoerd.

Wij zouden ondankbaar zijn, indien wij Mr Kazi-Girej niet in 't bijzonder bedankten om door Brussel getrokken te zijn en ons de gelegenheid gegeven te hebben, van, nog eens, de schoone uitslagen van het gebruik onzer lieve taal te bewijzen.

* * *

Iedere maand ontvangen wij nieuwe boeken, en welhaast zullen zij zoo talrijk zijn, dat wij ze niet allen zullen kunnen opnoemen. De 3de uitgaaf der ophelderingen over de Esperanto-spraakleer van Mijnheer L. de Beaufront, overzien en vermeerderd, komt te verschijnen ; alle Esperantisten die de Fransche taal spreken, moeten dit merkweerdig werk bezitten, indien het hunne meening is, te werken voor de verspreiding, of voor de wisseling van nauwkeurige betrekkingen met vreemden.

klubo « Stelo » el Plovdiv, Bulgarujo. Tre bona libro por la Germanoj estis de longe dezirata ; Sinjoro Alfred H. Fried plenumis tiun deziron kaj verkis « Lehrbuch der Internacionalen Hilfssprache Esperanto » (Lernolibro de la Internacia Helpanta lingvo Esperanto.) Tiu libro estas aĉetebla en Berlin-Schöneberg, Grunewalstrasse, 40, kaj kostas 1 markon 25 aŭ 1 kronon 50. La libro enhavas la gramatikon kaj du vortarojn ; tio estas kion ni posedis kiam Esperanto komencis esti propagandata en la landoj kie oni parolas France : ĝi sufiĉos, ni esperu, por alkonduki al nia kaŭzo, grandan nombron da Germanaj najbaroj niaj.

* * *

Niaj Esperantistaj kunfratoj daŭrigas tre regule alporti al ni la interesajn novaĵojn de ĉiuj landoj ; la loko mankus al ni se ni volus analizi ilin, ni devus citi multajn paĝojn se ni reproduktus nur la ĉefajn. Ĉiu, en sia sfero, atingas belan rezultaton kaj ni aparte salutas nian Bulgaran kunfraton « Rondiranto » kiu ĵus finas tre sukcese sian unuan jaron ; ĝi povas fieriĝi pri la ricevitaj rezultatoj.

La plimulto de la nunaj gazetoj Esperantaj estas kreitaj por la propagando kaj ne devas, pro prudento, okupiĝi pri religiaj aŭ politikaj aferoj. Tamen la lingvo Esperanto estante farita por ĉiuj, povas kaj devas servi por ĉio. Katolika grupo Franca komprenis ke speciala propagando postulas specialan organon. Tial la katolika revuo « L'Aube » (La tagiĝo) aldonos ĉiumonate la « Espero katolika » kies fondinto-direktoro estas Abato Em. Peltier en Cheillé, apud Azay-le-rideau (Indre et Loire) Francujo.

* * *

La poliglota revuo « Concordia » akceptis Esperanton de kelkaj jaroj kaj ĉiumonate presas artikolon en lingvo internacia kun Franca traduko. De nun, Esperantista sekcio estas fondita en ĝia « Internacia korespondado ». La malnova antaŭjuĝo kontraŭ Esperanto malaperas iom post iom.....

Alia poliglota revuo « Les quatre langues » (La kvar lingvoj) enhavas multajn leterojn verkitajn de Esperantistoj kaj ni ne dubas ke post kelka tempo, tiu bela revuo petos ke oni defendu kuraĝe la verdan standardon de Esperanto.

Jos. JAMIN.

---

nº 122 bis sont en vente au Club « Stelo » à Plovdiv, Bulgarie.

Un excellent livre pour les Allemands était attendu depuis longtemps ; Monsieur Alfred H. Fried vient de combler une véritable lacune : il a composé un « Lehrbuch der Internationalen Hilfssprache Esperanto ». — Manuel de la langue auxiliaire internationale Esperanto. — Ce livre est en vente à Berlin - Schöneberg, Grunewalstrasse, 40, et coûte 1 m. 25 ou 1 cour. 50. Il contient la grammaire et deux dictionnaires ; c'est ce que nous possédions lorsque l'Esperanto commença à se propager dans les pays de langue française ; il suffira, nous l'espérons, pour amener à notre cause, un grand nombre de nos voisins Allemands.

* * *

Nos confrères espérantistes continuent très régulièrement à nous apporter les nouvelles intéressantes de tous les pays ; la place nous manquerait si nous voulions les analyser, nous devrions citer plusieurs pages, même si nous ne reproduisions que les principales. Chacun, dans sa sphère, atteint un beau résultat et nous saluons particulièrement notre confrère bulgare « Rondiranto » qui vient de terminer avec succès sa première année ; il peut être fier des résultats acquis.

La plupart des journaux actuels s'occupant d'Esperanto furent créés pour la propagande et ne doivent pas s'occuper, c'est prudent, d'affaires religieuses ou politiques. Cependant la langue Esperanto étant faite pour tous, peut et doit servir à tout.

Un groupe catholique français a compris qu'une propagande spéciale exigeait un organe spécial. C'est pourquoi la revue catholique « L'Aube » donne en supplément, mensuellement, l' « Espero Katolika » dont le fondateur - directeur est l'abbé Em. Peltier à Cheillé, par Azay - le - rideau (Indre et Loire) France.

* * *

La revue polyglotte « Concordia » a admis l'Esperanto depuis quelques années et, chaque mois, donne un article en Esperanto avec traduction française. Dès maintenant, une section espérantiste est fondée dans sa « Correspondance internationale ».

L'ancien préjugé contre l'Esperanto disparaît peu à peu...... Une autre revue polyglotte, « Les quatre langues » contient plusieurs lettres d'espérantistes et nous ne doutons pas que dans quelque temps, cette belle revue ne demande à défendre courageusement le drapeau vert de l'Esperanto.

Jos. JAMIN.

Onze vriend, T. Kanef heeft in Bulgaarsche taal het boekje van Mr Th. Cart « Het Esperanto in 10 lessen », vertaald : dit handboekje en de Bulgaarsche vertaling van het Fransch verspreidingsschrift No 122bis, worden verkocht in den Club « Stelo » te Plovdiv (Bulgarië).

Een uitmuntend boek voor de Duitschers werd sedert lang verwacht ; Mijnheer Alfred H. Fried komt eene ware leemte aan te vullen : hij heeft een « Lehrbuch der Internationalen Hilfssprache Esperanto » opgesteld. — Leerboek der Wederlandsche hulptaal Esperanto. — Dit boek wordt verkocht te Berlijn-Schöneberg, Grunewalstrasse 40, en kost 1 M 25 of 1 kroon. 50. Het behelst de spraakkunst en twee woordenlijsten ; 't is hetgeen wij bezaten toen het Esperanto zich in de Franschsprekende landen begon te verspreiden ; het zal, wij hopen het, genoeg zijn om een groot getal onzer Duitsche geburen tot onze zaak over te brengen.

* * *

Onze Esperantische medebroeders gaan zeer regelmatig voort met ons de belangrijke nieuwstijdingen van alle landen over te brengen ; de plaats zou ons ontbreken indien wij ze wilden blootleggen, wii zouden verscheidene bladzijden moeten vullen, zelfs indien wij slechts de voornaamste opsomden. Elk in zijn gebied, bereikt een schoonen uitslag, en wij groeten bijzonderlijk onzen Bulgaarschen medebroeder « Rondiranto » die met bijval zijnen eersten jaargang komt te eindigen ; hij mag trotsch zijn over de bekomen uitslagen.

De meeste der tegenwoordige bladen die over Esperanto handelen, werden voor de propaganda gesticht, en moeten zich voorzichtigheidshalve niet bezighouden met godsdienstige of staatkundige aangelegenheden. Nochtans, daar de Esperantische taal voor allen gemaakt is, mag en moet zij voor alles dienen.

Eene Fransche katholieke vereeniging heeft begrepen dat eene bijzondere propaganda, een bijzondere tolk vereischte. Daarom geeft het katholiek blad « L'aube » maandelijks als bijvoegsel « Espero Katolika » waarvan de stichter-bestuurder is : Eerw. Heer Em. Peltier te Cheillé, bij Azay-le-rideau (Indre et Loire) Frankrijk.

* * *

Het taalkundig overzicht « Concordia » heeft sedert eenige jaren het Esperanto aangenomen en geeft, elke maand, een artikel in Esperanto met Fransche vertaling. Van nu af is eene Esperantische afdeeling gemaakt in zijne « Wederlandsche briefwisseling ».

Het oude vooroordeel tegen het Esperanto verdwijnt allengskens... Een ander taalkundig overzicht « Les quatre Langues » behelst verscheidene brieven van Esperantisten, en wij twijfelen niet of binnen eenigen tijd zal dit schoon overzicht moediglijk de groene vlag van het Esperanto verdedigen.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Kroniko Belga.

El Antverpeno, nia komerca ĉefurbo, oni sciigas nin ke la « Antverpena Societo por fotografaj kaj sciencaj Lernadoj » aliĝis al la Delegacio por la Elekto de Lingvo Internacia kaj elektis kiel delegiton S^on Ern. Van den Kerckhove, Agenton por marveturaj transportoj kaj Kasiston de la A. G. E. La « Centra Societo de l' Belgaj Ĥemiistoj », post propono de la Antverpena Sekcio, ankaŭ aliĝis al la Delegacio : ĝi komisiis kiel delegitojn S^ojn Edm. Van Melckebeke, Ĥemiiston, kaj R. Lucion, Doktoron de Sciencoj, prezidanton de la Brusela Poliglota Klubo.

Ni ricevis, de Louvain, bonegajn novajojn : « Fine, skribis S^o Mattelaer, la Grupo estas definitive fondita kaj ĝin ĵus aprobis la Universitata Estraro. Ni ricevis la helpon de kelkaj Profesoroj kiuj sin enskribigis Membroj Honoraj de nia Grupo. Tio estas certe grava sukceso sed ni ne intencas halti tie-ĉi. La Grupo alprenis la jenan titolon : « Esperantista Katolik-Universitata Grupo (E. K. G.) ». La fonda kunveno okazis la 17^an de Marto, en ĉambrego de la Universitato mem. Pli ol 50 membroj alestis. Leginte la protokolon de la lasta kunveno, la Sekretario, je l' nomo de ĉiuj Lovanaj Esperantistaj Studentoj, gratulis S^on Daels pro la sukcesoj kiujn li ĵus ricevis (S^o Daels faris paroladojn la 4^an de Marto ĉe la Ĥemia Societo kaj la 12^an de Marto, ĉe la Lingvistika Societo : ambaŭ treege sukcesis). Poste, S^o Daels malvolvis la situacion de Esperanto en Louvain kaj proponis la fondon de definitiva Grupo kaj la elekton de dekmembra provizora Estraro, kiu direktus la Grupon ĝis la oktobra rekomenco de l' Kursoj. Tiu propono estis unuvoĉe akceptata kaj la jenan Estraron oni estigis : S^oj P. Blaise, F. Daels, H. Denoncin, J. Franck, O. Kaisin, P. Mattelaer, E. Van den Weghe, C. Van Nuffel, J. Vekemans. Dum tiu interesa kunveno, ankoraŭ paroladis S^oj F. Vandeputte, P. Blaise kaj la Sekretario de l' Grupo ; ili precipe rimarkigis la tiel rapidan disvastiĝon de Esperanto, kaj, post tiom da famaj aprobintoj, ili konigis la malpli konatan aprobon de la scienculo, S^o Balint Gabor, Majstro je la Tartaraj Lingvoj, Profesoro ĉe la Universitato de Koloszvar (Hungarujo), kiu ne sole aprobis Esperanton kaj certigis ĝian facilecon eĉ por la ariaj gentoj, sed mem konigis Esperanton al la Hungaroj kaj skribis la antaŭparolon de la Hungara lernolibro. S^o F. Vandeputte rakontis la tre originalan manieron dank' al kiu li aliĝis al Esperanto : li estis skribinta

Chronique Belge.

D'Anvers, notre métropole commerciale, on nous informe que le « Cercle d'Etudes photographiques et scientifiques d'Anvers » vient d'adhérer à la Délégation pour le choix d'une L. I. et a nommé comme délégué, Mr Ern. Van den Kerckhove, agent de transports maritimes et trésorier de l'A. G. E. La « Société centrale des Chimistes Belges », sur la proposition de la Section Anversoise, a également adhéré à la Délégation ; elle a nommé comme délégués, MM. Edm. Van Melckebeke, chimiste, et R. Lucion, D^r en sciences, président du Cercle polyglotte de Bruxelles.

Nous recevons de Louvain d'excellentes nouvelles : « Enfin, nous écrit Mr Mattelaer, le groupe est définitivement constitué et vient d'être autorisé par les autorités académiques. Nous avons obtenu l'appui de plusieurs professeurs qui se sont fait inscrire comme membres honoraires de notre groupe. C'est un premier succès, important certes, et nous comptons bien ne pas nous arrêter là. Le groupe a pris pour titre : « Esperantista Katolik- Universitata Grupo (E. K. G.) » La réunion de fondation a eu lieu le Mardi 17 Mars, dans une salle de l'Université même : il y avait au delà de 50 membres présents. Après la lecture du compte-rendu de la dernière réunion, le Secrétaire, au nom de tous les étudiants Espérantistes de Louvain, félicite Mr Daels pour les succès obtenus récemment par lui (Mr Daels a fait le 4 Mars une conférence au cercle de Chimie et le 12 Mars une autre conférence au cercle Linguistique, toutes deux couronnées d'un éclatant succès). Ensuite, Mr Daels expose l'état de l'Esperanto à Louvain et propose de se constituer en groupe définitif avec, à titre transitoire, un comité de dix membres qui formeront le bureau du groupe jusqu'à la rentrée d'Octobre. Cette proposition est adoptée à l'unanimité et le bureau est composé comme suit: MM. Blaise, Daels, Denoncin, Franck, Kaisin, Mattelaer, Van den Weghe, Van Nuffel, Vekemans. MM. Vandeputte, Blaise et le Secrétaire du Groupe ont encore pris la parole dans cette intéressante réunion : ils ont insisté principalement sur la diffusion si rapide de l'Esperanto, et, après tant d'approbations insignes, ont invoqué le témoignage moins connu du savant Balint Gabor, grand maître dans les langues tartares, professeur à l'Université de Koloszvar (Hongrie), qui, non content d'approuver l'Esperanto et d'affirmer sa facilité même pour les races non aryennes, a fait connaître cette langue aux Hongrois et a écrit la préface du Manuel à leur usage. Mr F. Vandeputte a raconté la façon très originale dont il a été amené à l'Esperanto. Il avait écrit une lettre à un sien ami

Belgische Kroniek.

Uit Antwerpen, onze hoofdhandelstad, bericht men ons dat de « Cercle d'Etude photographiques et scientifiques d'Anvers » de Afvaardiging voor den keus van eene L. I. komt aankleven, en als afgevaardigde benoemd heeft, Mr Ern. Van den Kerckhove agent van overzeesche verzendingen, en schatbewaarder der A. G. E. De « Société centrale des Chimistes Belges » heeft, op voorstel der Antwerpsche afdeeling, insgelijks de Afvaardiging aangekleefd; zij heeft als afgevaardigden benoemd: MM. Edm. Van Melckebeke, scheikundige, en R. Lucion, D^r in wetenschappen, voorzitter van den Talenkring van Brussel.

Wij ontvangen uitmuntende tijdingen uit Leuven : « Eindelijk, schrijft ons Mr Mattelaer, is de Vereeniging stellig ingericht, en komt door de academische overheden toegelaten te worden. Wij hebben den steun van verscheidene leeraars verworven, die zich als eereleden van onze vereeniging hebben doen inschrijven. 't Is een eerste bijval, zeker belangrijk, en wij rekenen wel daarbij niet stil te blijven. De vereeniging heeft voor titel genomen « Esperantista Katolik-Universitata Grupo (E. K. G.) » De inrichtingsvergadering heeft plaats gehad op Dinsdag 17^en Maart, in eene zaal der Hoogeschool zelf : er waren boven de 50 leden aanwezig. Na de lezing van het verslag der laatste vergadering, wenschte de geheimschrijver, in naam van al de Esperantische studenten van Leuven, Mr Daels geluk over den bijval, door hem onlangs behaald. (Mr Daels heeft op 4^n Maart eene voordracht gegeven in den Chemischen kring, en op 12^n Maart eene andere voordracht in den taalkundigen kring, alle twee met eenen schitterenden bijval bekroond.) Vervolgens legt Mr Daels den staat van het Esperanto te Leuven uit en stelt voor zich in stellige groep te vereenigen, met, tot overgangsmaatregel, een komiteit van tien leden, die het bestuur van de groep zullen uitmaken tot de heropening van Oktober. Dit voorstel wordt met algemeenheid aangenomen en het bureel wordt samengesteld als volgt : MM. Blaise, Daels, Denoncin, Franck, Kaisin, Mattelaer, Van den Weghe, Van Nuffel, Vekemans. MM. Vandeputte, Blaise en de geheimschrijver hebben nog het woord genomen in deze belangrijke vergadering : zij hebben vooral gesteund op de zoo snelle uitbreiding van het Esperanto, en, na zooveel uitnemende goedkeuringen, zich beroepen op de min gekende getuigenis van den geleerden Balint Gabor, grootmeester in de Tartaarsche talen, leeraar aan de Hoogeschool van Koloszvar (Hongarië), die, niet tevreden met het Esperanto goed te keuren en zijn gemak te bevestigen, zelf voor de niet-aryaansche rassen, deze taal aan de Hongaren heeft doen kennen en het voorwoord geschreven heeft van het leerboek tot hun gebruik. Mr F. Vandeputte heeft de zeer eigenaardige manier verteld, waardoor hij tot het Esperanto geleid werd.

leteron al unu el siaj amikoj kiu trairis en Manĝurujon: returne li ricevis Esperantan karton de tiea sindonema Esperantisto, S° Evstifeieff, kiu lin sciigis ke tiu amiko estis nepre nekonata en la loko kies adreson portis la letero. Oni divenas la sekvojn de tiu aventuro kiu tiel ĝustatempe venis helpadi nian propagandon ».

La Redakcio de la B. S. tre sincere gratulas la sindonajn propagandantojn de la Universitato de Louvain, kiuj, post tiel rapida kaj lerta agado, povis fondi Esperantistan Grupon, grandege servontan, tio estas certa, por la Esperanta afero en Belgujo.

En multaj aliaj lokoj oni ankoraŭ pretigas la fondon de Esperantistaj fokusoj:

En Wevelghem-apud-Courtrai ni trovis tre fervoran partianon: S°n J. Van de Putte, instruiston: la 8an de Marto, li faris paroladon ĉe la tiea Literatura Societo kaj ricevis belan sukceson. Li efektive anoncas al ni ke li obtenis de ĉiuj aŭdantoj tre seriozan atenton, ke li intencas organizi baldaŭ kurson de Esperanto, fine ke li esperas tiamaniere starigi Grupon Esperantistan en Wevelghem. Bonvenon al tiu nova kunbatalanto kaj plenan sukceson por lia kuraĝa laborado.

La 24an de Marto, en Bruges, S° Witteryck prezentis Esperanton al la membroj de la « Sindikato de Komerco kaj Industrio ». En tiu 4a parolado S° Witteryck sciigis ke li faros senpagan kvinlecionan kurson de Esperanto, en la sama loko; je la komenco de l' parolado oni kantis la Esperantan Himnon: « Espero ». La unua leciono okazis la mardon, 31an de Marto kaj kunigis 42 lernantojn; la rezultato estas tre kontentiga kaj pri ĝi ni gratulas la paroladinton kaj profesoron. MAURICE SEYNAEVE.

Fidelaj ĝis la Morto.

Sur la supro de monteto kuŝanta en la ĉirkaŭaĵo de Bouvignes staras, malhelaj kaj melankoliaj, la ruinoj de l' kastelo de Crèvecœur; ili elvokas en niaj koroj tuŝantajn rememorojn de heroeco kaj de amo.

Estis en la jaro 1554a. La Franca armeo estis ja submetinta ĉiujn plej potencajn urbojn de l' distrikto Namur-Dinant kaj, sola, la kastelo de Crèvecœur, defendita de l' bravaj kastelmastroj kaj de iliaj sindonemaj edzinoj, ankoraŭ kontraŭbatalis.

émigré en Mandchourie: en réponse il reçut une carte en Esperanto d'un très dévoué Espérantiste de ces parages: Mr Evstifeieff, carte lui annonçant que cet ami était totalement inconnu dans la région où la lettre avait été adressée. On devine la suite de cette aventure, venant appuyer notre propagande avec tant d'à propos ».

La Rédaction de la B. S. félicite très sincèrement les dévoués propagateurs de l'Université de Louvain qui, après une campagne si rapide et si bien conduite, ont réussi à fonder un groupe Espérantiste destiné à rendre, nous n'en doutons aucunement, les plus grands services à la cause Espérantiste en Belgique.

De divers autres cotés encore, l'on se prépare à la création de centres Espérantistes:

A Wevelghem-lez-Courtrai, nous avons trouvé un ardent partisan en la personne de Mr J. Van de Putte, instituteur: le 8 Mars, il a donné une conférence à la Société Littéraire de l'endroit et a obtenu un franc succès. Il nous annonce en effet qu'il a très vivement excité l'intérêt de tous les auditeurs, qu'il a l'intention d'organiser sous peu un cours d'Esperanto, qu'enfin il espère arriver ainsi à la création d'un groupe Espérantiste à Wevelghem. Nos meilleurs souhaits de bienvenue et de succès à ce nouveau combattant, qui entame si courageusement la lutte.

A Bruges, Mr Witteryck a présenté l'Esperanto, le 24 Mars dernier, aux membres du « Syndicat du Commerce et de l'Industrie ». Durant cette 4e Conférence, Mr Witteryck a annoncé qu'il donnerait un cours gratuit d'Esperanto en 5 leçons, dans le même local. Avant la conférence, on a exécuté l'hymne Espérantiste: « Espero ». La première leçon a eu lieu le Mardi, 31 Mars et a réuni 42 élèves; le résultat est très satisfaisant et nous en félicitons le conférencier et professeur.

MAURICE SEYNAEVE.

Fidèles jusqu'à la mort.

Les ruines du château de Crèvecœur qui, sombres et mélancoliques, se dressent sur le sommet d'une colline aux environs de Bouvignes, évoquent en nous de touchants souvenirs d'héroïsme et d'amour.

C'était en l'an 1554. L'armée française avait soumis les villes les plus importantes du district Namur-Dinant et le château de Crèvecœur, seul, défendu par trois chevaliers pleins de bravoure et par leurs valeureuses épouses, résistait encore.

Hij had eenen brief geschreven naar eenen zijner vrienden, naar Mandchourië uitgeweken: in antwoord ontving hij eene kaart in Esperanto van eenen zeer verkleefden Esperantist dezer oorden, M. Tostifeieff, kaart hem kenbaar makende dat deze vriend volstrekt onbekend was in de streek waar de brief gestuurd was. Men raadt het gevolg van deze avontuur, die met zooveel gepastheid onze propaganda kwam ondersteunen.

De opstelraad van de B. S. wenscht rechtzinniglijk geluk aan de verkleefde voorstaanders der Hoogeschool van Leuven, die, na een zoo vluggen en welgestuurden veldtocht, erin gelukt zijn eene Esperantische groep te stichten, bestemd, wij twijfelen er geenszins aan, om de grootste diensten aan de Esperantische zaak in België te bewijzen.

In verscheidene andere kanten nog, bereidt men zich tot het oprichten van Esperantische middenpunten:

Te Wevelghem-bij-Kortrijk, hebben wij eenen vurigen aanhanger gevonden in den persoon van Mr J. Van de Putte, onderwijzer: den 8 Maart heeft hij eene voordracht gegeven in de Lettergilde der plaats, en heeft eenen goeden bijval bekomen. Hij meldt ons inderdaad, dat hij zeer gevoeliglijk de aandacht van al zijne toehoorders opgewekt heeft, dat hij van zin is binnen kort eenen leergang van Esperanto in te richten, en eindelijk, dat hij hoopt alzoo tot de stichting eener Esperantische groep te Wevelghem te geraken. — Onze beste wenschen van welkom en van bijval aan dezen nieuwen strijder, die zoo moediglijk den strijd aanvangt.

Te Brugge heeft Mr Witteryck den 24 Maart laatst het Esperanto aan de leden van het « Syndikaat van handel en Nijverheid » aangeboden. Gedurende deze 4e voordracht, heeft Mr Witteryck gemeld, dat hij eenen kosteloozen leergang van Esperanto in 5 lessen zou geven, in het zelfde lokaal. Vóór de voordracht heeft men den Esperantischen zang: « Espero » uitgevoerd. De eerste les heeft plaats gehad den Dinsdag 31en Maart, en heeft 42 leerlingen vereenigd: de uitslag is zeer voldoende en wij wenschen er den voordrachtgever en leeraar geluk mede.

Getrouw tot der dood.

De puinen van het kasteel van Crèvecœur, die zich, naar en droevig, verheffen op den top van eenen heuvel in den omtrek van Bouvigne, wekken in ons bewegelijke herinneringen van heldenmoed en liefde op.

't Was in het jaar 1554. Het Fransche leger had de voornaamste steden van het Namensche gebied onderworpen, Dinant en het kasteel van Crèvecœur, alleen, verdedigd door drie ridders vol moed, en door hunne dappere vrouwen, wederstond nog.

Por Francujo jam ŝajnis rideti la venko sed varma estis la batalo kaj la kuraĝaj popolamasoj de l' valo de l' riverego Meuse estis tute decidataj por ne cedi antaŭ la malamikoj. De buŝo al buŝo traflugis la firma decido : « Plivole la morton » kaj, dume, la herooj falis, venkitaj de l' nombro. La kastelmastroj multobligis siajn sagojn en la liniojn malamikajn kaj iliaj nelaceblaj edzinoj, de l' supro de l' turoj, forĵetis ŝtonojn kaj aliajn materialojn. Ho ve ! forteco plivaloras ofte ol praveco : la ruzo kaj la nombro de l' malamikoj devis triumfi la bravecon de l' eta nombro. Fidelaj ĝis la morto la tri kavaliroj falis lacegaj sed fortaj pro l' amo kiu ilin subtenadis, fortaj ankaŭ pro la sindonemeco kiu naskas la heroojn kaj la turmentotojn.

La triumfanta malamiko supreniris la ŝtuparon de l' kastelo, jam pensante estriĝi de tiuj virinoj admirindaj, kiuj estis defendintaj tiel varmege la honoron de siaj edzoj. Ĉu la virinoj ne estus iloj facile rompotaj ?

Neniam ! Neniam ni submetiĝos ! ekkriis ili kaj, similaj je la tri Gracioj de l' antikvaj tempoj, ili ĵetis sin de l' turoj en la bluan akvon de l' riverego dum la nimfoj malfermis por ili la pordegojn de mondo mistera kaj festis per dolĉaj kantoj la heroecon de tiuj virinoj kiujn la edziĝa amo estis gardinta fidelaj ĝis la morto.

Nun ankaŭ, la loĝantaro de la tieaj regionoj rilatas ke en la kvietaj noktoj ofte la tri virinoj, sin ĉirkaŭprenintaj, promenas sur la ruinoj de sia malnova kastelo : la luno arĝentkoloras iliajn blondajn harojn kaj la dolĉa vento demetas sur iliajn purajn fruntojn la kison de l'amo ; ili pasas silentaj, en la nokto bonodora, kiel se ili volus rememorigi la generaciojn kiuj sin sekvas unuj post la aliajn ke l' amo kaj la fideleco estas la du grandaj moviloj, kiuj la heroojn faras.

Fraŭlino Aŭgusta GREINER,
el Bruselo.

Deziras Korespondadi.

18. S° C. J. Homburg, B. Wal 102, Middelburg, Holando, kun fremdaj samideanoj kaj interŝanĝi poŝtmarkojn kaj ilustritajn poŝtkartojn.

19. S° Ivan Ŝirjaev, St Ŝestiĥino, gub. de Jaroslavl. Selo Vereteja, Ruslando, deziras interŝanĝi poŝtsignojn kun ĉiulandaj esperantistoj.

20. S° Nikolaj Aleksandroviĉ Kazi-Girej inĝeniero, ĝis la 1a Julio 1903 en Manĵurujo (tra Moskvo) Ĥarbin Novij, Otdel Otĉetnosti ; post la 1a Julio 1903 en Azio Orienta (tra Moskvo) urbo Dalnij, respondos ĉiam je ĉiuj demandoj pri la komercaj aŭ industriaj aferoj en la plej Orienta Azio sed li povas nek akcepti nek resendi ilustritajn poŝtkartojn.

21. Saint-Claude kaj Oyonnax (Franclando). La Grupanoj de Saint-Claude (Jura) kaj Oyonnax (Ain) deziras havi interrilatojn komercajn kun fremdaj landoj :

1° En Saint-Claude, estas fabrikataj pipoj, tabakujoj, ingoj de okulvitroj, liniaj mezuriloj, manĝilaroj por salato, ostaj objektoj ; — oni adresu la korespondadon al : S° Cadenat, profesoro ĉe la Kolegio, à Saint-Claude (Jura).

2° En Oyonnax kaj Dortan, estas fabrikataj kombiloj, pilkegoj, tornaĵoj, ŝakoj, kegloj, k. t. p.; — oni adresu la korespondadon al : Doktoro Boudin, à Oyonnax (Ain).

Déjà, le Français voyait la victoire lui sourire, mais la lutte était chaude et les vaillantes populations de la Meuse étaient bien décidées à ne pas céder à l'ennemi. « Plutôt la mort » se disait-on de bouche en bouche et tandis que les héros tombaient, les uns après les autres, vaincus par le nombre, les châtelains de Crèvecœur multipliaient leurs flèches dans les rangs ennemis et leurs vaillantes femmes, du haut de la tour du château, lançaient d'une main sûre, des pierres et d'autres engins. Hélas, la raison du plus fort est souvent la meilleure : la ruse et le nombre de l'ennemi devaient triompher de la bravoure du petit nombre : les trois chevaliers fidèles jusqu'à la mort, tombèrent exténués mais forts de l'amour qui les avait soutenus, forts aussi du dévouement qui fait les héros et les martyrs.

L'ennemi triomphant montait les degrés du château croyant déjà tenir les femmes dévouées et sublimes qui avaient si vaillamment défendu leurs maris. Ces femmes ne seraient-elles pas un instrument facilement brisé ?

Jamais ! plutôt la mort, s'écrièrent-elles et, semblables aux trois Grâces de l'antiquité, elles se précipitèrent, du haut des tours, dans les eaux bleues du fleuve, tandis que les nymphes et les naïades leur ouvrant les portes d'un monde mystérieux, célébraient par de doux accords, l'héroïsme de ces femmes que l'amour conjugal avait gardées fidèles jusqu'à la mort.

Et maintenant encore, les populations des campagnes vous diront que, dans les nuits tranquilles, parfois, les trois femmes enlacées viennent se promener sur les ruines de leur ancien domaine : la lune argente leur blonde chevelure et la brise dépose sur leurs fronts le baiser de l amour — elles passent sans bruit dans la nuit parfumée comme pour rappeler aux générations qui se succèdent que l'amour et la fidélité sont les moteurs qui font les héros. Augusta GREINER.

Reeds zag de Franschman hem de zege toelachen, maar de strijd was heet en de dappere bevolkingen der Maas waren vast besloten geenen stap voor den vijand te wijken. « Liever de dood » zegde men van mond tot mond, en terwijl de helden door het getal overmand, de eene na den andere vielen, vermenigvuldigden de kasteelbewoners van Crèvecœur hunne pijlen in de vijandelijke rangen, en hunne moedige vrouwen, van hoog in den toren des burchts, wierpen met vaste hand, steenen en andere werptuigen. Helaas ! het recht van den sterkste is dikwijls het beste ; de list en het getal der vijanden moesten over den moed van het kleine getal zegepralen : de drie ridders, getrouw tot der dood, vielen uitgeput, maar sterk van de liefde die hen ondersteund had, sterk ook van de verkleefdheid die de helden en de martelaren maakt.

De zegepralende vijand klom de trappen des burchts op, meenende reeds de getrouwe en verhevene vrouwen te vatten, die zoo moediglijk hunne echtgenooten verdedigd hadden. Zouden deze vrouwen geen gemakkelijk te breken werktuig zijn ?

Nooit ! eerder de dood, riepen zij uit, en gelijk aan de drie Gratiegodinnen der oudheid, wierpen zij zich, van het hoogste der torens in de blauwe wateren van den stroom, terwijl de nymphen en naïaden, hun de poorten van eene geheimzinnige wereld openende, door zoete akkoorden den heldenmoed dezer vrouwen vereerden, welke de echtelijke liefde getrouw had bewaard tot der dood.

En nu nog zullen de inwoners der velden u zeggen dat, binst de stille nachten, dikwijls de drie vrouwen te zamen, op de puinen hunner oude bezitting komen wandelen : de maan verzilvert hunnen blonden haarbos en het windje drukt op hunne voorhoofden den kus der liefde — zij gaan stil in den geurenden nacht voorbij, als om aan de geslachten die zich opvolgen, te herinneren dat de liefde en de trouw de drijfveren zijn die de helden maken.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Protektantaj abonantoj.

KVARA NOMARO.

S° P. Fruictier Parizo. — Generalo Sebert Parizo, — S° E. P. Gasse. Le Havre, Franclando. — Sino F. Bois, St Laurent de Chamousset (Rhône) Franclando. — S° Liétart. Liége. Belglando.

La lastaj vortoj de kelkaj eminentuloj.

« Subtenu ĉi tiun kapon, la plej fortan el Francujo. » Mirabeau al sia servisto ĉe l' momento de sia morto.

« Miaj generaloj dediĉos al mi sangan funebran ceremonion. » La Granda Aleksandro, kiu antaŭvidis la militoj kiujn kaŭzos sia morto inter siaj heredantoj.

« Savu ni la Romanojn je l' teruro, kiun al li kaŭzas maljunulo ! » Anibalo venenante sin por ne esti kaptata de siaj malamikoj.

« Vi ankaŭ, mia filo ! » (Tu quoque fili !) Cezaro, kiam li vidis brili la ponardon de Bruto, unu el la konspiruloj kiuj mortigis la eminentan kaj politikistan Romanan generalon.

« Mia filo !.... La armeo !.... Dessaix .... » Lastaj vortoj de Napoleono 1a kiu, sendube, sonĝii en tiu ĉi solena momento pri sia brilega venko en Marengo.

« Alvokas min la suno !.... Ĉu vi vidas tiun grandbrilan lumon ?.... ĝi estas Dio ! Dio, kiu akceptas min en si !.... Estaĵo de l'estaĵoj. » Rousseau.

« Amikoj miaj, mi estas ekironta grandan salton en la Eternon ! » Horbes, Angla filozofo alparolanta al la personoj ĉirkaŭantaj sian liton.

« Nenion mi faris por la posteularo ; tiun ĉi ĉagrenon mi kunportas en la tombon ; tamen io estas ĉi tie interne » aldiris li, ekbatante sian frunton. Vortoj de André Chénier, kondamnita je morto, kiam li alparolis sian amikon Rocher.

« Patro, ĝis la morto mi defendos la purecon de la Franca lingvo ! » Malherbe diris al sia konfesprenanto, kiu ĵus estis riproĉinta al li, ĉar Malherbe iafoje mallaŭdis severe al sia dommastrino la uzon de vorto nekorekta.

« Pli da lumo, ĉiam pli da lumo ! » La eminenta Germana poeto Gœthe, ellasante sian lastan sopiron.

« Bonan tagon kaj adiaŭ. Ĉi tiu « adiaŭ » estos tre longa ! » Boileau, momentojn antaŭ ol morti, sin turnante al amiko kiu eniris lian ĉambron.

Tradukis leŭtenanto V. Inglada,
Barcelono-Hispanlando.

Poliglota Klubo en Bruselo.

Esperantista Sekcio.

Kora ceremonio de simpatio okazis, la lundon sesan de aprilo vespere, ĉe la Esperantista Sekcio de la Poliglota Klubo en Bruselo.

Kelkaj nunaj kaj malnovaj gelernantoj de la Esperantista Kurso decidis pruvi sian dankecon al sia profesoro, Sinjoro Lucien Blanjean.

S° Jamin, prezidanto de la Sekcio, per kelkaj frazoj, memorigis Esperante pri la grandaj servoj kiujn S° Blanjean alportis al la kaŭzo de nia kara lingvo Esperanto, kaj la neĉesantan sindonemon, kiun li neniam ŝparis de longa tempo, por la instruado kaj la disvastigado de tiu ĉi lingvo.

Kiel memorigo de tiu simpatia manifesto, bela donaco estis prezentata al S° Blanjean, kiu, tre kortuŝita dankis tutkore.

L. VANDERSLEYEN.

Cercle polyglotte de Bruxelles.

Section Espérantiste.

Une touchante manifestation de sympathie a eu lieu lun li soir, 6 avril dernier, à la Section Espérantiste du Cercle Polyglotte.

Quelques élèves et anciens élèves du cours d'Esperanto avaient décidé de témoigner leur reconnaissance à leur professeur, M. Lucien Blanjean.

M. Jamin, président de la Section Espérantiste, a rappelé en quelques phrases les grands services rendus par M. Blanjean à la cause espérantiste et le dévouement incessant qu'il a toujours apporté, depuis longtemps à l'enseignement et à la propagande de cette langue.

Pour perpétuer le souvenir de cette circonstance, un joli cadeau a été offert à M. Blanjean, qui très ému a bien vivement remercié.

L. VANDERSLEYEN.

« Cercle Polyglotte » van Brussel.

Esperantische Afdeeling.

Eene aandoenlijke hulde-betooging greep, op Maandag 6 April 's avonds, in de Esperantische Afdeeling van den Cercle Polyglotte plaats.

Eenige leerlingen en oud-leerlingen van den Esperanto Cursus, hadden besloten hunne erkentenis te betuigen aan hunnen leermeester, Heer Lucien Blanjean.

De voorzitter van de Esperantische Afdeeling, M. Jamin, herinnerde in enkele woorden, de groote diensten door den Heer Blanjean aan de Esperantische zaak bewezen, en de onvermoeibare opoffering die hij gedurig, in de laatste jaren, voor onderwijs en propaganda dezer taal aan den dag legde.

Om deze hulde een blijvend aandenken te geven, werd den Heer Blanjean een geschenk aangeboden, waarvoor deze, zeer getroffen, zijn grooten dank uitsprak.

Vertaald door J. S. WILLEMS.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison Hachette & Cie *et chez* Spineux & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. de Beaufront. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par Th. Cart et M. Pagnier. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. de Beaufront. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par Th. Cart, M. Merckens et P. Berthelot. Prix 2.50 (port en plus.)

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door Dreves Uitterdijck, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces à des prix très réduits dont on trouvera le tableau ci-dessous.

Ces annonces devront satisfaire aux conditions suivantes :

1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;

2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,

3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16	de	page	annuellement	fr.	8.00
1/8	»	»	»	»	15.00
1/4	»	»	»	»	28.00
1/2	»	»	»	»	50.00

De « BELGA SONORILO » *aanveerdt aankondigingen aan zeer matige prijzen, van welke men hieronder de tabel vindt.*

Die aankondigingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;

2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;

3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16	*bladz.*	*jaarlijks*	*fr.*	*8.00*
1/8	»	»	»	*15.00*
1/4	»	»	»	*28.00*
1/2	»	»	»	*50.00*

KONTINENTA KOMPANIO

ĤINLANDO — RUSLANDO

Tenejo en Belgujo : S° J. PRINGIERS

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

PREZARO

pri Rusaj teoj « Sanktoj de la Tzaroj. »

Markoj : A. D. G. Imperiaj Palacoj.

Teujo enhavanta	*25 gramojn*	*Prezo franko*	*1.50*
— —	*50*	— — *frankoj*	*3.00*
— —	*125*	— — —	*6.00*
— —	*250*	— — —	*10.00*

Ĉia el tiuj teoj, per ĝia riĉa kaj bonega gusto, estas inda klasiĝi inter la teoj kiuj, de longtempe, estas famaj en Ruslando pri siaj ecoj. Ili estas elektitaj en ĉiuj ceremonioj kaj festenoj solenaj kie oni servas nune teon, uzado ĉarma kaj patriarka. Ĉiuj teoj niaj estas enlokigitaj en metalaj skatoletoj perfekte fermitaj.

SPINEUX & C[IE]

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour

BRUSELO.

Telefono 3688 — Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & C[IE]

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale, ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

“ Belga Sonorilo ”

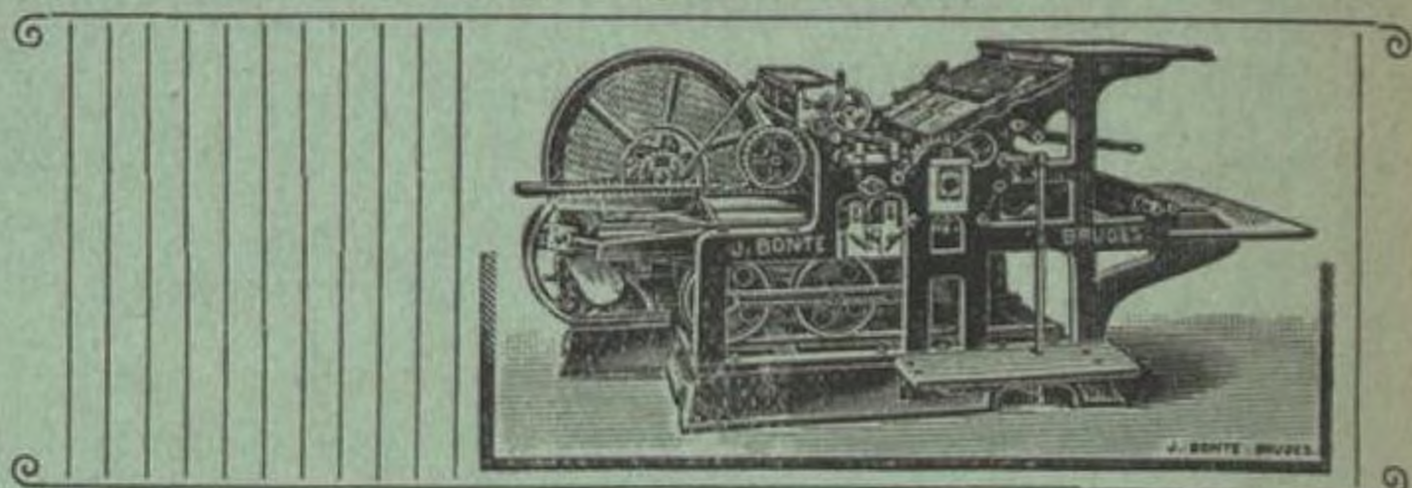
estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la prezoj kaj modeloj.

⁂ KOMERCEJO ⁂

JULES BONTE

RUE DES BOUCHERS, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

“ *Universala gluo* ”

ESTAS LA PLEJ BONE.

Tenejo por Eŭropo ĉe

S° WITTERYCK-DELPLACE

BRUĜO (Belgujo).

Oni akceptus agenton en ĉia lando.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombran klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da felaĵoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi. — Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felaĵoj; sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felaĵojn en Bruĝo.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAIGNOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al

S° WITTERYCK-DELPLACE, BRUĜO

TENEJO POR BELGUJO

PLI OL 500 SPECOJ.